

JAN TUERLINCKX

Een belasting zonder logica

Een aantal maatregelen in het Zomerakkoord kreeg voorlopig minder aandacht. Een daarvan gaat over kapitaalverminderingen van vennootschappen. Het kapitaal is het vermogen dat de aandeelhouder als risicokapitaal inbrengt. Aangezien het uit zijn vermogen komt, is het al belast geweest. Het is dus een nettovermogen na belasting. Als de aandeelhouder het kapitaal terugneemt, gebiedt de logica dat hij dat belastingvrij kan doen.

Wellicht is er geen enkele fiscale regel waarmee geen trucs kunnen worden uitgehaald. Voor het ingebrachte kapitaal is dat de interne meerwaarde. Die truc houdt in dat eigenaars van vennootschappen hun aandelen inbrengen in een holdingvennootschap. Daardoor konden de opgepotte winsten worden uitgekeerd door een kapitaalvermindering door te voeren, zonder dat er roerende voorheffing verschuldigd was. Vorig jaar besliste de regering die fiscale sluipweg te versperren. Sinds begin dit jaar worden kapitaalverminderingen die tegenover gereserveerde winsten van de werkvennootschap staan, beschouwd als dividenden, zodat daarop roerende voorheffing wordt ingehouden. Die maatregel heeft veel koele minnaars, maar echte tegenstanders heeft ze niet, omdat het een logische en consequente maatregel is.

Dat kan niet gezegd worden over wat in het Zomerakkoord werd geregeld voor kapitaalverminderingen. Wellicht zal die maatregel bij elke toepassing kwaad bloed zetten, omdat hij tegen de economische logica ingaat. Hij zal nauwelijks middelen in het laatje brengen, maar de ondernemingszin wel flink afremmen. De maatregel kan België stigmatiseren als een land met een onvriendelijk klimaat voor ondernemers. Bovendien blaast de regering koud en warm tegelijk. Hij gaat in tegen andere fiscale initiatieven die de economie moeten stimuleren.

Vanaf 2018 wordt een kapitaalvermindering belast in verhouding tot de aangehouden winst. Een kapitaalvermindering in een vennootschap met gereserveerde winsten wordt dus altijd gedeeltelijk belast als een dividend. In de toekomst kunnen dan wel winstuitkeringen gebeuren zonder betaling van roerende voorheffing, als de winsten in het verleden werden besteed pro rata van de belaste kapitaalvermindering. In essentie is dat de zoveelste maatregel om sneller te kunnen belasten.

Met de belasting op de kapitaalvermindering doet de regering met de linkerhand teniet wat de rechterhand had gedaan.

Het contrast kan moeilijk groter zijn. Terwijl Nederland de roerende voorheffing gewoon afschaft, is die bij ons niet alleen hoog – heel hoog zelfs – maar eisen we ook nog eens roerende voorheffing bij kapitaalverminderingen. Hoe zal dat op ons rapport staan, als de vergelijking met onze noorderburen wordt gemaakt?

Maar ook in de zuiver Belgische praktijk zal de maatregel tot opmerkelijke situaties leiden. Neem een doktersassociatie, die is georganiseerd als een coöperatieve vennootschap, de populairste vennootschapsvorm. Eigen aan die vennootschap is dat de vennoten kunnen toetreden en uittreden. Bij het uittreden ontvangen ze in de regel hun deel van het eigen vermogen met hun aandeel. Als dat eigen vermogen gereserveerde winsten bevat, is daarop roerende voorheffing verschuldigd. Dat is begrijpelijk. Maar wat niet begrijpelijk is, is dat die dokter nu op zijn kapitaal roerende voorheffing moet betalen, als het waren voordele van de collega's die hij achterlaat in de associatie.

De logica van die maatregel is ver te zoeken. Enerzijds stimuleert hij ondernemingen niet om te streven naar een groter eigen vermogen. Dat doet de wenkbrauwen fronsen. In het verleden werden maatregelen genomen om ondernemingen precies aan te moedigen om hun eigen vermogen te versterken, met de notionele-intrestaftrek, de fiscale stimulansen voor starters en de verlaagde roerende voorheffing voor vers kapitaal in geld. Anderzijds zijn optimalisaties met kapitaal sinds begin dit jaar de pas afgesneden.

Van de belasting op de kapitaalvermindering mag worden gezegd dat de regering met de linkerhand tenietdoet wat de rechterhand had gedaan. Dat is jammer. De maatregel zal in de komende jaren bijzonder weinig opbrengen. Op lange termijn zal hij zelfs niets opbrengen, aangezien hij er alleen toe leidt dat de roerende voorheffing vroeger wordt opgeëist. Hij zal België niet helpen in internationaal vergelijkende studies. Waar komt die maatregel dan vandaan? Waarvoor dient hij? Aan de regering geven we de aanbeveling: bezint eer ge begint. ☺

De auteur is advocaat-vennoot bij Tuerlinckx Fiscale Advocaten.